

добавим: не само за да разбере за какво става дума, но и за да намира оптимални решения на проблемите и да организира ефективно дейността си. За съжаление, днес и у нас, и в чужбина липсва експлицитно обоснована обща концепция, върху която да се изгражда обучението на статистиците (сп. "Статистика"; 2004, с. 9-11). По аналогия на архитектите и инженерите, които проектират и осъществяват производството на сгради и съоръжения, статистикът е призван да проектира, организира и осъществява производството на статистически информационни продукти. Естествено това трябва да става през погледа на производствения процес като цяло. В общата визия за този процес задължително трябва да държим сметка за социалната потребност от подобна дейност, за всички етапи и елементи на процеса, чрез които се осъществяват съвкупностните изследвания, както и за социалната среда, в която се провеждат СИ. Това е важна (и затова задължителна) предпоставка за оптимизиране на процеса и за повишаване на качеството на информационния продукт, както и за ефективността на разходите по неговото производство.

3.2. Досегашният начин на фрагментарно представяне на процеса на СИ пред студентите трябва да бъде заменен с виждането за СИ като цялостен процес. Защото само върху такава основа става възможно да се оптимизира СИ, т.е. да се изпълняват поставените задачи при високо качество на продукта и възможната икономия на разходите.

3.3. Какви принципни елементи трябва да присъстват в тази концепция? Не е нужно тук да ги представяме в детайли. Ще изтъкнем само, че те се предопределят от елементите и етапите на производството на статистическия информационен продукт и се подсказват от разгледаните вече дефицити в обучението на статистиците.

4. Необходимост от обсъждане и оптимизиране на социалните взаимодействия при проектирането на СИ

4.1. Беше изтъкнато, че всяко СИ е по самата си същност социално явление. Това означава, че процесът на производство на статистическата информация е потопен в определена социална среда. Затова важна съставна част от проектантската работа на статистика е своевременното обсъждане на възможните реакции на хората: неразбиране, страхове, андрешковщина, лобизъм. Мерките, с които проектантът може да решава и контролира тези проблеми, отсъстват напълно от учебния план и от програмите на специалността. Така понастоящем на проектанта липсва адекватна подготовка за коректното мислене при боравене с масови явления, както и знания по психология, политология, връзки с обществеността, правни знания за правата на хората, когато ги включваме в СИ. В това виждаме други се-